Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיזעס בלאטס עדיטיאן
דריימאל יאבענטליך
פאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג
אונד קאסטעס
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעריג 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיערטעליעריג 2 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיר אויסלאנד
גאנציעריג 11 גולד. 50 קר. ע. וו.
האלביעריג 5 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיערטעליעריג 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

אויך דיזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריען
אונד דער פרענומעראציאנס-פרייס
בעזאנגען מיט דעם פעסטאנג דעם
קוסטען בלאטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואימצענער בולוואר נומ׳ 29
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-
אנמעלדונגען צו זענדען בעליעבט.

Nr. 108. אייל פעסטער יאהרגאנג פעסט, מאנטאג כז אלול ה.ת׳ר׳ל׳ט׳. Pest, den 15. September 1879.

פאָליטישע איבערזיכט.

דאס הייסט-אינטערעססע איז דעם געבעטע דער פאָליטיק בולדעט נאָך אימער דער אינמאר-אינזערער סאלדאטען אין נאָי״-באואר, ״עלכער בוי-דער גינסטיגער זיך געשטאלטעט, אלס מאן אים אלגעמיינען ערוואַרטעט. בז עטצט צוגעטע זיך נאָך גרונדס אין איפשטאנד. אבגלייך זיי מאנא-טען פאָן דען רעוואלוציאָנערען פאַרבערייטונגען גע-שפּאַנען וואָרדן, ״עלכע דיא אלבאנעזישע בע-פאָלקערונג אין נאָי״-באואר מאכט, אים דעם אינ-מארשע דער עסטערייך-אונגארישען סאלדאטען אינגען ״יקלאמען ״דערשטאנד לייסטען צו לאנ-גען. קיין אינצעלנע שים שטארטע דיזען פיעטל-בען אינמארש. דיא מאן עטצט ערפאָרדט, וואָרדע דיא אלבאנעזישע בעפאָלקערונג דורך געהיימע רי-סיטע אונטען ״ירלוך צום אויפשטאנדע געגען אינזערע סאלדאטען גערייצט. דיא הויפלאנד דען אימער דער אבסענדען אינפאלס אינזערער מאנאר-כיע אין אייגענע גרענע שטארען מאכטע. גלייך-לייטערייזען דאס הויפלאנד דורך זינע טרייאלע פאָלטיק זו עזרה איבעראלל אללעס פערטיגען אינגעבוסס. דאס זולבסט דיא אלבאנעזישע בעפאָל-קערונג זיך דורך פאָלשע הויסיגע פערשפּרעכונגען נוטס מערר פערלייטען לאסט.

מערקוורדיג איזט עס, דאס ״ערהיעד דעם אינמארשע אינזערער סאלדאטען זיטענס דער בע-פאָלקערונג אין נאָי״-באואר. דיא בעריטס ערוואַרטעט, איך דיא גערינגסטע שווערינקייט ניכט געבאטען וואָרדע. דיא געפאָהר אינעס צוגאמענשטאסעס צווישען דער טרקישען אונד עסטערייך-אונגארישען בעזאטצונג נור מיט מיהע פערהינדערט ווערדען קאָנטע. דיא ״ר אין פאָרגער נומער בעריטס גמעלדעט. דאס דער אמאנדאנט דער טרקי-שען בעזאטצונג אין טאשליצא דען אָרט ניכט ״ר-מען וואָלען. דיא ער פאָן דינער רעגערונג. דעצו נאָך קיינע ״ווינג ערהעלט. אינזער גענעראל וואר שאן איך דען שפּרונג. גגען דיא טרקישע בע-זאטצונג גענאלט צו בריכען. דאס נאטיגלייך צו אינעס בלוטיגען צוזאמענשטאסע פיהרען מיסטע. דער גאנצע פאָלל מיסטע ערעס אים זא אינבע-גריפלבער ערשיגען. אלס זא בעגאנגטלר צווישען עסטערייך-אונגארן אונד דער טרקיא בעטרעפפס דער בעזעטצונג נאָי״-באואר אין פערגעגס-פערי-טאָא אבגעשלאסען וואָרדע. עס וואר אלזא שווע-אנגעגרמען. דאס דיא טאָאבע אונד ערשאפפטע טרקיא אם דעצטען אינגעבוכטע דיזען פערי-טאָא בריכען וואָלטע. גון מעלדען אבער דיא ״ענער בלעטטער. דאס דער טרקישע דאמאנ-דאנט פאָלגטס דעצטע וואר דאס ער טאשליצא ניכט ״ר-מען וואָלטע. עכגון לייט דיזעס ערוואַרטען דען פערטראגעס וואָלטע דיא דיזער אָרט אינע געמישטע עסטערייך-אונגארישע אונד טרקישע בעזאטצונג ערוואַרטען. דער אוידטרים וואר אלזא זיטענס אינזערעס דאמאנדאנטען. דער דיא טרקישע בעזאטצונג אים טאשליצא דורכאים פערערגגען וואָלטע.

דיא ״פאָליטישע קאָרעספּאנדענצען״, ״עלכע בעקאנגטלר דאס אמטס-בלאטט דעם נאָפּאָן אנ-דראשי איזט, מעלדען ערוואַר דאס מאן דאס אינ-טערעסאנט דעם טרקישען בעפאָלקערונגסטיגי דיזי פאטא אבגעאָרטעט. דאמיט דיא נגעגגען דער גע-בעטע גגגיא בעשטעמט ״ערדען, ״עלכע אינע עסטערייך-אונגארישע אונד ״ערטע אינע טרקישע בעזעטצונג אלזען, דא נור דורך

אינע דעראָרטיגע גגגיא גגעבעטע געבעטע-אבגרענצונג פיר דיא צוקונפט אינגען צוזאמענשטאס צווישען אינ-זערן אונד דען טרקישען סאלדאטען מיט דבער-הייט פערהינדערט ״ירדע. אינע גגיא דעפעטע אים טאשליצא פאָן 13. דיזעס מעלדען: דיא שטארט-בעפאָלקערונג הייסטע 200 הייזער אין. דאמיט דיא עסטערייך-אונגארישען סאלדאטען בעקיעמע וואָר-גגגען האבען. דיא פערפּפלעגונג אינזערער סאל-דאטען בעפינדעט זיך אין גראסטער אָרדנונג. זיא ״ווירד זיטענס דיזעגער קייפּלוטע בעזאָרגט, ״עלכע מיט דער עסטערייך-אונגارישען רעגערונג שאן פיהרער דעסבעגעלר ליעפערונגס-פערטראגע אבגעשלאסען האטטען. דער אבערקאמאנדאנט דער עסטערייך-אונגارישען סאלדאטען.

דער פערזאָנ פאָן ״הטעמבערג איזט הייטע נאָך פיבא געריכט. אים דארט מיט דעם טרקישען בעפאָלמעכטיגטן, דזזי אפטא צוזאמענגעטרעפפען אינד אבער אל-לעס גאטיגע בעציעלר דער בעזעטצונג עגדגילטיגע פערארגנאָגגען צו טרעפפען. דער גגזנדהייטס-צוסטאנד אינזערער סאלדאטען איזט טראטץ דעם שווערגגען מארשע אין דער גגבירגגען גגגגד אין האבסט ערפיללטער.

דיא קלייגען אינגגס-פיסטען ״ערדען דיזער טאגע אין דער שטארט נ׳ ש. ״עלכע בעראנגטלר אנלעסלר דעם ״נגסטען אונד אן סערבען אנגעשלאסען ״אָרדע, אינע צוזאמענגעגגפּפען האבען. עס ״ערדען דיא ערשגגען: דער פיסט פאָן נאָרד-בולגאָרען, דער פיסט פאָן מאנטענעגגא, דער פיסט פאָן רומעגגען, דער פיסט פאָן סערבען אונד פיעלליבט אין דער גגבירגגער פאָן אסט-רומעלען (זיד-בולגא-רען), ״עלכער בעראנגטלר אינזער טרקישער אבערהערשאפט שטעהט. עס וואָללען דיא דיא גגגגזאמען אנגעלעגגגהייטען דיזער קלייגען אי-גגגגס-פיסטען צו בעראטונג גגלאנגען, דיזע קלי-גגגגס פיסטען האבען פאָן דעם גגפאסטען פאָגגגגאָ אי-גגגגער צוזאמענגגגפּפען דיא טרקישע אונד עסטערייך-אונגارישע רעגערונגגס פערשטענדגגגס אונד גגלייבגגגג

פערטריין איינגעפאלאסט האט. אלס דער וואנדער-שטיין זעלבסט."

דער אבערסט שיטעלטע ווידער בעדענק-ליך דאס הייפט אונד זאגטע: „דער אלטע פאפ'ער-פעטצען האט דיר מישה איינגעפאלאסט? יעטצט פערשטעהע איך דאס געהיימנספאללע רעטהועל ערסט רעכט ניכט!"

אטערטאהן לעכעלטע אונד זאגטע: „איך יענעם פאפ'ער-שטרייפען פ'נדען זיך פאלגענדע וואהרהייטען אין אלט-אראבישער שפראכע: „דער איינגעריי ווילל דעם מענשען דערגנו זיך איא דיא אייסעריי קראפערטהיילע דעם מענשען אין אים, וועל-בע דאנן דעזוגן איינגערען ווילען צור איספ'ירונג ברינגען, דער קליינגערע מעגש קאנן דאהער זיינען ווילען שנעללער צור איספ'ירונג ברינגען, דא דער ווילל איך זיינע קליינגערען קראפערטהיילע זיך נא-טורליך עכען שנעללער איספ'ירונגען קאנען. דער קליינע מענש, אין ווילבעם דער ווילל ענטשטעהט, איינע פ'סטאלע אבצי'ערען. ווירד דען שוס שנעללער איספ'ירען קאנגען, אלס איין גראסער מענש, ווייל דיעזער ווילל זיך ביז צו דען פ'ינגערן זיינער קור-צען הענדע שנעללער איספרעהנס. אלס דער ווילל דעם גראסען מאנגעס ביז צו דען פ'ינגערן זיינער לאנגען הענד!" אין דיעזער גאטר-וואהרהייט ליעגט איינגעלייך דאס גראסע געהיימנים מיינעס זיינעס. דא איך איין קליינער מאנן בין, דערגטעט זיך מיין איינגערער ווילל ביז צו דען פ'ינגערן מיינער קורצען הענד שנעללער איס, אלס דעם ביא מיי-נען דיעזענראפ'סטען גענגערן דער פאלל יא. מיין שס גנג דענן איך אממער אס איינן גנראנגען ראשער, אלס דער שס ערעט איינצעללנען מיינער דיעזענ-גענגער. דיא אין פאלגע דעסען פאן מיר בעזיעגט ווארדען:" —

דיעזע נאטר-ווייסענשאפ'טליכע מיטטהיילונג גנג דעם אבערסט איין. ער זאגטע: נין בענרייפ'ע איך אללעס, מיין זאהן. איך בענרייפ'ע נין איך. ווייס-דאלב ווינערציש דער קליינע הוד איבער גלוק גע-זיעגט האט. דיא הייליגע שריפ'ט ערצעהלט נאר פ'יל-לע ווינגערע. דיא זך איך ווירד דיא נאטר-ווייסענ-שאפטען ערקלערען לאסען.

דיא פ'יאממע פ'יא דעם אבערסט זאממט דער טאכטער דעפ'ען ערעך: „וואס האבען ווי פאן דיעזער אלט-אראבישען ווייזהייט. דיא זא איך דיא נאטשליכען ווינגער אבלייגעגט. ווי גלייבען אן דיא מאכט דעם שטיינגס אונד אן דיא קראפט דעם גע-בעטעס עגעגס ווידען!"

מיין פ'ריינד אטערטאהן מוסטע דא אלס פערמוטטלער אפ'טערעטען, דער דא זאגטע: „גער-מען ווי דאך בידדעס אן: נאטט ווירקט ווינדער, אבער ער ווירקט דיעזע ווינדער עבען מיט הילפע דער פאן אדם געשאפ'ענען נאטער!" — — —

איינגע טאגע שפעטער מוסטען ווי נאך פ'ו-לאדעלפ'יא צוריקריזען. נאך איינעם אדרע ער-העלט אטערטאהן אן דער איינגעריזטע דען דאקטאר-טטעל. וואריין ער דאנן זיינע בריוע הייראטעטע. דיא מיט איינגאנדער נאך הייטע אין איי-סערסט גלוקליכער עהע לעבען.

דאס עראיגנים טרוג זיך פאר איינגעפ'ערר צווייא יאהר-צעהנטען צו. — זיטדעם איזט דער אבערסט געשטאר'בען. אטערטאהן טראגט נאך דען ווינדער-שטיין אן דער בריסט. אבער אלס ווידע. זיינע שווינדערמוטטער אונד זיינע פ'רייא בעאיינפלוס-טען דענגעלבען זא מעכטיג, דאס ער גלייכצייטיג מיט איהנען אנס ווידענטהון זיך איפ'גענהמען לייעס. אונד אך? נין, ווער מך קענגנט, האלט מיך יא פ'יר איינען גנבאר'ענען ווידען. ווטצט פ'ינדע איך פ'ער-אנלאסס'נג צו בעקעגנען. דאס איך דך קאטהא-ליק יואר. דער אבער עבענפאללס אין פאלגע דעם אבען געשלדערטען ערא'יגנ'סעס פאן דער ווהרה-הייט דער ווישען רעליגאן אונד דער מאכט איי-נעס ווהרהאפ'ט ווישען געבעטעס איבערצייגט ווארדע. דיעזער „ווינדער-שטיין" האט אלזא איך אויך מיך זיינע ווינדערבארע קראפ'ט געגיבט, דיא קראפ'ט דעס גלייבענס אן דיא איינציגע ווהרע ווידע שע רעליגיאן!"

נעשעפטסבעריכט

פעסטער פריזע.

נעטרייד-נעשעפ'ט. פאן וויייצען וואר נעס-מען מעסיג צו מארקטע נעבראכט, דער פערקויף וואר גוט, פערקויפט וואורדען 15000 מעצער.

וויייצען שהיים נייער 100 מעטרי' 78,5קילא 12,40 גולד. 700 מעטרעצער, 78,5 קילא 12,35 גולד. 200 מעטר-צטר' 78. ק' 12,32½ גולדען, 200 מטרצ' 77. קילא 12,10 גולד. 600 מטרצ' 77. ק' 12,12½ גול. — 200 מטרצ' 77. ק' 12,15 גול. 100 מטרצ' 76. קילא' 11,90 גול. — באנאטער (נייער) 100 מטרצ' 76' ק' 12,75 גול. 200 מטרצ' 76,8 ק. 12,10 גול. (אללעס פער דרייא מאנאטע.)

נ ע ר ס ט ע 7,50—8,25 גולדען.

וויייצען פער העקטאלי 11,88—11,92 גולד.

האפ'ער פער העקטאלי 6,20—6,25 גולד.

ק ו ק ו ר ו ץ באנאטער פער פעסטעמבער-אקטאבער 6,85—6,90 גולד.

רעפס קאהל פער פעסטעמבער-אקטאבער 11%—11% גול.

פעסטער שלאכטפ'יעה-מארקט. ביא דעם אם 11-טען ד. מ. היער אין פעסט אבגעהאלטענען וואכע-מארקטע וואורדען 2465 שטיק נאס- אונד 4415 קליינ-פ'יעה צו מארקטע גבראכט. הינפאן וואורדען פערקויפט: 90 שטיק ש ט י ע ר ע, פער שטיק פאן 70 — 135 גולדען — 692 אכסען דאס מאאר פאן 180 — 307 גולד. 1083קוהע, דאס מאאר פאן 120—236 גולד. 360 מעלק-קוהע דאס שטיק פאן 90—210 גול. 241 שטיק בי'פפעל, דאס מאאר צו 140—200 גולד. 251 שטיק קעלבער, דאס שטיק פאן 18—38 גולד. 4124 שטיק שאפ'ע דאס מאאר 10 — 16 גול. פ'ייזע פער 100 קילא: אכסענ-פלייש 48 — 53 גולד.— קוה-פלייש 46—51 גולד., קאלב-פלייש 70 — 90 גולד. — בי'פפעל-פלייש 42—47 גולד.—

פערא'נטווא'ר'טליכער רעדאקטער: מאיר בר'י ריז.

לאפ'טפ-צייטונג פאם 10-טען סעפ'טעמבער 1879.

הערמאנגשטאדט:	6	60	68	77	72
לעמבערג:	32	14	21	61	12
פראג:	88	27	25	62	37

דיא שאנסטען גאלדשטיקערייען

איך פרוכט אונד מאנטערל.

ק. גרינוואלד

בודאפ'עסט, לאנדשטראסע, הוסארישעס הויז.

עמפפ'עהלט זיך צור אנפ'ערטיגונג אללער פאר'קאמ-מענדען קונסט-גאלדשטיקערייען פ'יר טעמ-פעל, וואוהל נאך אלטעם, אלס איך נאך נייעס ריטוס, אונד בירגט דעסען זייט 32 יאהרען ער-וואר'בענער וואהלפערדיגעטער רוף, וויא איך דיא פ'יר דען טעמפעל אין פעסט, ווען, מישקאלין אונד פ'יר נאך מעהרערע גראפ'ע געמיינדען, צור אלל-געמיינען צופ'ריעדענהייט אויסגעפ'ירטען ארבייטען — וואר'בער פ'יינגיסטע פאר'ליעגען, — פ'יר סאלידע אונד בעסטע עפ'עקטואירונג.

צייכנונגען אין גראפ'סטער אויסוואהל ליע-גען צור איינזיכט אויף.

כ א נ כ ו ר ז.

אין דער געפ'ערטטגען איזראעלי'טישען קול-טפ'געמיינדע איזט מיט ר"ח חשון הבע"ל דיא שטעללע איינעם שוחט ובודק, דער אין אומן יד מומחה ירגל אונד גוטער בעל תפלה בקול נעים וערב אונד בעל קורא זין זאלל, מיט דעם אהרעם-געהאלטע פאן 350 גולדען (7 גולדען וואכענטליך) אויף קוארטער 60 גולדען וואמיט גבבענעמאל-מענטען צו בעזעטצען. רעפ'לעקטירענדע אויף דיע-זע שטעללע מיסען מיט צייגנ'סען איבער אה-רע בזוהרע'ינג לעבענסוויזע אונד מיט קבלות פאן 3 אנערקאנגטען ארטהראבסען ראבבינען פערזע-הען זין אונד אויף איינעם שבת צו איינעם פראבע-פאר'טאגע ערשיינען. — נור דעם אקצעפטירטען ווערדען 20 גולדען אלס רייזע שפעזען פערגיטעט.

נ א ל ס ע ט ש (זעמפ'לינער קאם.), תל"ט.

לעאפ'אלד ברייז, פאר'שטעהער.

2—3

כ א נ כ ו ר ז.

אין דער ארטהראדאקסען איזראעלי'טישען שילע צו קיש-קונ-האלאש איזט אם 1-טען חשון ת"ר"מ איינע לעהרער-שטעללע פ'יר דיא האהרען פאלקס-שול-קלאסען מיט דעם יאהרעס-געהאלטע פאן 500 גולדען ע. ו. צו בעזעטצען. — בעיערבער, דיא נעפ'יפ'ט. דער העברעאישען, אונגאריישען אונד דייטשען שפראכא אן ווארט אונד שריפ'ט מעכטיג, אונד אם בעזעטצע גוטער צייגנ'סען איבער אהרע ביהעריגע ווירקאמקייט אונד אהרען רעליגיאז ווישליכען לעבענסוואנדעל זיך. האבע אהרע גע-זוכע נעבסט צייגנ'סען מיט אנגאבע דעם אלטערס יע עהער אפ'טא-פ'יי איינזענדען אן דען פאר-שטאנד י. מ. בערגל.

(1—2)

פ ר ו כ ס- אונד מעהל-פריז-טאבעללע.

פ ר י כ ט ע.		מער הוואלשעס 100 קילאגראם
וויייצען נייער באמאשר	—	—.—
„ „ „	75	11.35—11.20
„ „ „	76	11.55—11.45
„ „ „	77	11.75—11.65
„ „ „	78	12.85—11.90
„ „ „	79	—.—
„ „ „	80	—.—
„ מהיים	74	—.—
„ „ „	75	—.—
„ „ „	76	11.45—11.35
„ „ „	77	11.65—11.55
„ „ „	78	11.95—11.80
„ „ „	79	12.15—12.05
„ „ „	80	12.35—12.25
„ פעסטער באדען	74	—.—
„ „ „	75	—.—
„ „ „	76	11.35—11.25
„ „ „	77	11.55—11.45
„ „ „	78	11.85—11.70
„ „ „	79	12.05—11.95
„ „ „	80	12.25—12.15
„ וויינגארטנער	74	—.—
„ „ „	75	—.—
„ „ „	76	11.45—11.35
„ „ „	77	11.65—11.55
„ „ „	78	11.95—11.80
„ „ „	79	12.15—12.05

פ ר י כ ט ע		מער הוואלשעס פר. הקטאל. 100 קילאגראם
קאהן	72	8.15—8.—
נעטטעס פאלץ	62	10.50—8.50
נעטטעס פ'יטשער	62	7.—6.70
האפער	41	6.10—5.95
קוקורוץ באנאטער	—	6.90—6.85
אנדערע	73	6.80—6.75
הייזע	—	—.—

וויייצען	פער אקטאבער		11.88
	„		—.—
	„		—.—
	„ פריהיאהר		12.70
	„ קוקורוץ		7.97
	„ נעטטעס		—.—
	„ האפער		6.20
	„		—.—
	„ רעפס		11.62

באללען-מעהל		מר' 8ל
נומער	0	22.60
„	1	21.60
„	2	20.80
„	3	19.80
„	4	19.20
„	5	18.60
„	6	17.80
„	7	17.40
„	8	16.—
„	8½	13.20
דער מאללען צו 100 קילאגראם מיט זאק		
שפרייטמעהל: אלטע פעסטער פריסלעקער		33.50
„ נייע „ האמבורגער		31.50

קורז-טאבעללע פאם 11. סעפ'טעמבער.

ג ע ל ד - ק ו ר ז	קו'	8ל
וולבער-אייסא	—	100
וואראזדין	5	59
עסטערייך-אונגארישעס 8 גולדען נאלד-שטיק (20 פראנקס)	9	34
נאפ'לעאנאר	9	34
דייטשע ריי'כסבאנקנאטען	57	80
20 מארקשטיק	11	54
פאטיי-רובעל	1	22
ל א ז ע.		
1854-ער 4פרעצענטיגע שטאאטס-לאזע	114	75
1860-ער „ נאטצע	123	25
רוסע „ פ'יפ'ציגע	125	50
1864-ער לאזע צו 100 גולדען	156	25
רוסע „ 50 „	156	—
קאמא דזונענשיין	27	—
פ'ינלענדישע לאזע	20	25
אונגארישע לאזע	170	—
פאפ'ענהיים דער אונגארישען פארלו-לאזע צו 40 גולדען	36	—
לאזע-לאזע צו 5 גולדען	102	—
אלגעמיינע אונגארישע לאזע	23	25
רומלערוטע לאזע צו 10 גולדען	16	—
קראקאער לאזע „ 20 „	18	25
אלגער לאזע „ 40 „	34	—
פארמער לאזע „ 40 „	35	25
ווינדישגראץ לאזע „ 10 „	18	—
מאלט-לאזע „ 40 „	46	—
וואלצבורגער לאזע „ 20 „	20	50
סט-גענאיס לאזע „ 40 „	36	50

	קו'	8ל
פאמבעלוער לאזע צו 20 גולדען	23	75
פ'יינפעטער לאזע „ 100 „	119	—
רעטטע „ 50 „	61	—
וואלדשטיין-לאזע „ 20 „	29	75
ווינדישגراטز- „ 20 „	33	25
אונגארישע פרעמדענ-לאזע צו 100 גולד.	99	—
רעטטע צו 50 גולדען	99	—
ווינער לאזע „ 1 „	112	75
ווערטהפאפ'ערע		
אונגארישע נאלד-רענטע	91	60
אונגארישע נאטיאנאלאנלייהען	87	75
אונגערישע-אנגלאנגס-אנלייהען	85	75
פפאנדשיינע דער אונגארישען באנקע	86	50
ליעבענענ'ישע	92	70
נאלדשיינע	88	50
בוקאוינער	110	75
אונגארישע אייזענבאהן-אנלייהען	88	75
פפאנדשיינע דער אונגארישען באנקע	—	100
פרעמדע צו 5 אונגארישען פאנדס	87	50
דער אונגארישען דזיאנאנאל-באנק צו 5 פרעצענט	—	75
דער אונגארישען אלגעמיינען באנקע-פרעמדע-אנשיינע צו 5 אונגארישע	—	80
פרעצענט	101	—
רעטטע צו 6 פרעצענט	71	50
דער מעטטער אמסטרדאם-באנק	126	—
דער אמסטאדאם		
דער נאר'-אמסטאדאם		

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1879. — Druck v. M. Burian, „Waitznerboulevard.

ציאן אן דען קולטס-מיניסטער צו עגטזענדען זיא. איך הער שיינער יאָרדע אלס מיטגליעד דיעזער דעפּוטאציאן געיעהלט. נישט אבער אין דיזער אי-גענשאפט אלס פּרעזידענט דער לאנדעס-קאנצליא. זאגדערן אלס פּרעזעס דער יידישען שול-קאמיס-סיאן דער פּעסטער פּארטיטטס-געמינדע. יאם דיעזע דעפּוטאציאן איסגעריכטעט? נור זאפעל, צייא אלטערע געזוכע דער לאנדעס-קאנצליא אין דיעזער אנגעלעגענהייט עלדערינג יאָרדען; איך פאר אינעם יאהרע צייטע זיך געמלך ביא דען הייפּט-שטעטישען גימנאזיען אין יעדי-האס. איך האב מאלס בעריטעטען דיא דירעקטאָרן דען יידישען צאָגלינגען ביא דער איפנאהמע גראסע שיעריגקי-טען. דיא לאנדעס - קאנצליא אינטערעסיירטע דיעסבעצילך אם 10-טען יינער אונד דאנן יעדער אם 21-טען אפּריל אין נעזוך אין. בידע נעזוכע בלעבען אינבעריכזיכטיגט. אין פאלגע דעם נייעס-טען שולגעזעטץ הייטעטע זין דאס קלעטס-מיניס-טעריאלס אן דיא קאנדעס-קאנצליא דיא איפפאר-דערונג. דאנבער צו בעריכטען. ביא פּעלגע יידישע קינדער פּיר דיא ערסטע גימנאזיאל-קלאסס אפּ-האנדען זינד. דאס מיניסטעריאלס ווילל נעמלך אין פּערבינדונג מיט דעם האבבעער-סעמינאר אינע ערסטע יעדיש-קלאסס מיט 3 הלפּס-לעהרערן ערריכטען. יעדער דיעזער לעהרער ווירד יעהרליך 80 גולדען נעהאלט בעצאהלען. — (יעטצט איזט נור דיא פּראגע: אב דענן אים נעכסטען יאהרע אין אינע צייטע אונד שפּעטער אינע דריטטע, פּיערטע גימנאזיאל-קלאסס אי ז׳ יי אם האבבעער-סעמי-נאריע יעדיש אין דאָל; יאהרלי; דיעזע גימנאזיאים ווירדע זאהאנן. אים פּיערטע מיט דעם האבבער-סעמינאריע אונד דער לעהרער-פּרעפּאָ-ראנדע דען יידישען שולפּאנד אלסבאלד מיט דיעזע אונד האאפּטען אין פּעגפּרעסענען האבען)

* (אינ נע ווד נע-פּ׳ינ נד לי ב ע ר ע ד ע אן ן ב ע ר ל י ן.) דיעזע טאגע דיעלט דיא קאטהאלישע פּארטיא אין בעריליאן אינע יאהל-פּערזאממלונג אב. אים אבער דיא צו ווערלענדען דייסבסאנס-רעפּיטרטען צו בעראטען. אין דער קראמער, דעראכטער אינעם קאטהאלישען בלאטס-טעם, דעלט ביא דיעזער גלעגענהייט אינע ערדע, אין דער פּי אינטער אנדרעם אנטע: דיא יידען בעקעמפּפען דיא קאטהאלישע קירכע; דיא יידישען בלעטטער שרייבען אבער ר א ס: נין נש: איך ווייס ווערדען שרייבען אבער נעגען ע ר י ן אל ע ס; דאס הייסט: ווייס ווערדען דאס ווערנטהיים בעקעמפּ-פּען, ווערלעם אונס פּערנעטען מאכטע, פּאר אללעם יאהרע אונד, דאס מיין יעדע אין דייסבסאנ געזעלדלע ווערדע, דיא דיא יידען אינזערע גראסטען פּינדע זינד. אינדעם זאללען זיך דיעזע יידען נאר נישט

דאס דיעס הייליגע פּפּליכט עדעס ״ד י ש ע ן בלאטטעס איזט. ״ענן דיא גראסמכטע, ״ענן אללע בלעטטער אייראפּאס״ מיט דיעזער אנגלעגענהייט זיך איפּפאל בעשעפּפטיגען, זאללטע עטוא גע-ראדע אין יידישעס בלאטט שייינען? — נין! נין! נין! דאס נעדט נישט: דיא אנגעלעגענהייט מיס זא לאנ-גע בעשפּראכען ווערדען. יעדער רעכט-דענקענדע מענש מיס זא לאנגע מיטקעמפּפען. בין אינזערע הארטבעדרינגטען אונד פּערפאלגטען גלייבענס-גע-נאסען אין רומעניען דיא אהנען געבוהרענדע גלייכבערעכטיגונג ערהאלטען; ״ענן ווייר יידען אונס גלייכגילטיג פּערהאלטען זאללטען, דיא העטטען יא דיא גראסמכטע נעזיס ״ענגער גרונד, פּיר דיא זאכע מיט געהאיינעס נאכדרוקע איינשטעהען)- אין לאנדאנער בלאטט שרייבט הערבער: ״עס ווערע הייטע פּיר דיא יידען רומעניעס זעלבסט נעפּעהרליך. ״ענן דערען מאמגזאאצאיאן גענען דען אללגעמיינען רומעניشען פּאלקס-״הללען הערבינג-זעטצט ווירדע. ״אם אינע פּאלקס-אי-פּפענונג פּיר שיעקליכע נעפּאהרען הערפּאכרענען קאנן — בייכט מאן ״אהל נישט ערסט צו שללערן. — עס איזט דאהער אם בעסטען, ״ענן מאן עטעט צו-נישט. דאס דיא ״ידען נור ״קלאסס״-״ייזע״ דיא גלייכבערעכטיגונג ערהאלטען זאללען. — דענן ״ענן איינמאל דיא ערסטען (10 ״ידען עמאנציפּירט זינד. דאנן דייפּפט אללעס איבריג שאן פּאן זעלבסט נעדען. דער ״ידען-האס״ נילט גלייך איינער גיפּפטיגן שלאנגע. מאן מיס אבער דיא שלאנגע נישט צער-שטיקען. דאכט מאן דערזעלבען נור דען קאפּפ אב. דאנן מיס זיא א קרעפּטען. דיך דיא גלייכ-שטללונג פּאן נור (10 ״ידען איזט דעס ״ידען-האס״ דער קאפּפ אבגעשלאגען אונד ער מיס דאנן פּאן זעלבסט שיינען״ (״דיער עדזעלבט מאן אים אלל דעס. דאס איך איינע זאלך געבילדעטע נראס-מאכט ״א ענגלאנד ״ענען דער זאגליכען עמאנציפּאציאן דער רומעניشען ״ידען קיינע גערעלט בייכט זאלל. נין. פּעלגליכט איזט דעס ״ידיקלך דען רומעניشען ״ידען בעססער (״

נייעסטעס.

אים זיד-באהנען איזט דער געסטערן אבענד פּאלגענדע דעפּעשע איינגעקאפּפּען: פּרעפּאלע 14-טען בעפּטעמבער. הייטע ״אירדע נין איד דער אים פּרעפּאלע פּאן אינזערן פּאלדאטען בעזעטצט. דיא טירקישען פּאלדאטען ״אין אבערהאל אן דען שטראסען אי״גשטעללט. אן איינער ענגען גע-בירגס-שטראסע ערהאלטעט אינע טירקישע דע-פּעסאציאן דען עסטערייכ-אונגאריشען גענגעראל אונד בעזעלטעט אינזערע פּאלדאטען אן דיא

דיעזעס אללע בלייבען ״ווייא דרישטעל מיינעס פּרינציפּיעס דיי אונד אין דרישטעל לענגסט דיא פּיר דען פּאלל צייט, אלס דענגא שפּעטער אי״נפּיגירט ווערדען ״אללט אונד דיא דיעע סוממע נעבריכען קאנגטע. אללטע דאס נישט אינטערעסען, זא בלייבט דיעעס דרישטעל דיינען קירכען, — איך שרייבע נון מיט דעם יאהיגטע. עס מאגע דיר גע-לינגען, מיינע מאנטער דענטצטיגט אונד לענגענוויירדע צו פּערדען. דאמיט דיא דיא אים לענגע דרייאפּפטעס אונד מיט אחר גלילך ״ווערדעס. — שטראסבורג, 1876. — ו ל י ע ב ר י ״ ו א ך, נעבאָרענע נאגקס.״

מיט גראסטער שפּאנונג אונד ״ניינערדע האט דיא נאגגע מיט-נעללשאפּפט דיעע פּערלעזונג אנגעהארט; אבער דיא עייזאפּעטע אי״פּלעזונג אינבער דען אפּטלונגן מאר-שען-שיין דעם לענגערען אלעקסאנדראיישע פּאגר זיך דא נישט פּאר. —

״אללגעפּאללס איזט דיעער אלעקסאנדראיישע קיין עהרלינגער אונד פּראמטער ״ווירע, ״ענן ער אינען אנדערן מאגן אין ״אשת איש״ (דאס אינגעשטרענגע רעכ-״ייב גע-נעם נאר לענגערען ״ווירע) אבנטטלך דייראפּטען לינגע.״ — (יאנטע ווירע מאללענסקי.)

״ער דייפּפטע פּיעלליכט אנפּאנגס אין בראיטע אונד עהרלינגער מאגן נעגעגען ״ין (יאנטע אין אנדערע פּאן דער מיט-נעללשאפּפט); אבער דיא אי״פּעיינטע אונד דאס נעפּיהל דער יאגע אונד דעס דאפּפטע דאפּטען ״ינע ״ינגע זא פּערווירדיג, דאס ער דרינען אנטפּאגגענען שרייבט מאכטע.״

״אבער מיינע פּראגע איזט יא נאר נישט בעגאנזיאי-פּטען! (״ינע ווירע מאללענסקי) איך פּראגטע, אב דאס

נאר מאגלך ״ין קאנן, דאס דער נעגעראל-שטאב אין דעם אפּטלונגן איכטיגע אינבער. דיא אים קרינגע נעפּאללענען יגאגדען אין דער מאדטע-לינסע אלס מאדט פּערגיגנגע, אונד דערגע פּערגיגנגע דענגאך אין איריטהום ״ין קאנגע, אונדעס דער פּיר מאדט נעדאלטענע נאך לענגע?״

״אללע מענשלינגען מאדטען ״ונד דעס איריטהומס אנטגיגיגיאן: (יאנטע נתן חלצאל). אים קרינגע דאס ״ערע פּאללאדס אייך ״ינגס לינגע אין בלעד, ״ווערלעם אן אינער דאלי-שנדי הענגט, אונד אין דערגע בלעד איזט ״ין נאטע אינגעשאלטען, דאמיט מאן, ״ינען מאן אין מאדט אי״פּפּיגדעס, ״ינסס״ ״ער דער נעפּאללענע איזט.— נון אבער נעדענען ״ין פּאלגענדען פּאלל אן: ״ערדער דער שלאנט ״ינגס אלעקסאנדראיישע ״ינען קאמפּאדען פּאללען, אלעק-מאנדראיישע נעמפּט שנעלל ״ין בלעד אונד דענגט עס דעס נעפּאללענען. אים דען דאלי אונד נעמפּט דערסטען בלעד ״ינ, מאן פּיגדעס אלא דאנן דען מאדטען מיט דעס בלעד, ״ווערלעם אי״ך דען נאמען מאמזיל אלעקסאנדראיישע לוי-טעס, אונד זא קאמפּט אין דיא אפּטלונג מאדטען-לינסע אי״ך דער מאדטע מאמזיל אלעקסאנדראיישע פּאר.— פּפּיגשטאנדען ״ — ״ווערדער אלא אלעקסאנדראיישע פּיר מאדט נעהאלטען ״ווירד, אים דעמיר בעגיגנס אינגענדיאדען נעפּפּיגטעס אונד דענגט אן אינען נייען פּאדן פּיר דיא צי-קונפט. — נון פּערלט אבער דאך דעס ״ענגטעגט אין פּאללאס, אונד דעמיר קאמפּט דאנן אים פּערגיגנטע אונ-טער דען ״פּפּיגטטען״ (״פּערטיגדענען) פּאר. — ״ווענן דיא אינגענדיגדען אי״ך ״ינ דעדענגען, אי״ך ״ינס אללעס״

״ווארד אים עס, דאס דעמיר פּאללד לינגס מאגלך ״ין קאנן. (יאנטע דער פּראנצאזע שפּיגט דיזואל) אי״ך אים

דעמגס אללע בלייבען ״ווייא דרישטעל מיינעס פּרינציפּיעס דיי אונד אין דרישטעל לענגסט דיא פּיר דען פּאלל צייט, אלס דענגא שפּעטער אי״נפּיגירט ווערדען ״אללט אונד דיא דעע סוממע נעבריכען קאנגטע. אללטע דאס נישט אינטערעסען, זא בלייבט דעעס דרישטעל דיינען קירכען, — איך שרייבע נון מיט דעס יאהיגטע. עס מאגע דיר גע-לינגען, מיינע מאנטער דענטצטיגט אונד לענגענוויירדע צו פּערדען. דאמיט דיא דיא אים לענגע דרייאפּפטעס אונד מיט אחר גלילך ״ווערדעס. — שטראסבורג, 1876. — ו ל י ע ב ר י״ ו א ך, נעבאָרענע נאגקס.״

מיט גראסטער שפּאנונג אונד ״ניינערדע האט דיא נאגגע מיט-נעללשאפּפט דיעע פּערלעזונג אנגעהארט; אבער דיא עייזאפּעטע אי״פּלעזונג אינבער דען אפּטלונגן מאר-שען-שיין דעם לענגערען אלעקסאנדראיישע פּאגר זיך דא נישט פּאר. —

״אללגעפּאללס איזט דיעער אלעקסאנדראיישע קיין עהרלינגער אונד פּראמטער ״ווירע, ״ענן ער אינען אנדערן מאגן אין ״אשת איש״ (דאס אינגעשטרענגע רעכ-״ייב גע-נעם נאר לענגערען ״ווירע) אבנטטלך דייראפּטען לינגס.״ — (יאנטע ווירע מאללענסקי.)

״ער דייפּפטע פּיעלליכט אנפּאנגס אין בראיטע אונד עהרלינגער מאגן נעגעגען ״ין (יאנטע אין אנדערע פּאן דער מיט-נעללשאפּפט); אבער דיא אי״פּעיינטע אונד דאס נעפּיהל דער יאגע אונד דעס דאפּפטע דאפּטען ״ינע ״ינגע זא פּערווירדיג, דאס ער דרינען אנטפּאגגענען שרייבט מאכטע.״

״אבער מיינע פּראגע איזט יא נאר נישט בעגאנזיאי-פּטען! (״ינע ווירע מאללענסקי) איך פּראגטע, אב דאס

גען פ״ערענס-פ״ערטראג אבגעשלאסען האט: ער מ״ס דאהער בליבען. ביז דיזער פ״ערענס-פ״ערטראג דורך דיא בעענדיגטע בעזעטצונג נאי״-באזאר״ס צור אפלליטשענדיגען דורכפ״הרונג געלאנגט זיין וועדד. (ביסמארק איזט נאך הייטע נכט אין וויען.)

* (דיא גימנאזיען אונד דיא קאנגרעס-לאנדעס-קאנצליא.)

יינגסט האבען ווד דאס יודען-פ״ינדליכע פ״ערדאל-טען דער הייפטשטעדטשען גימנאזיען דען יידישען צאגלינגען געגענאיבער מיטגעטהיילט. אן ״עלכעס גימנאזיאס אימער דיא יידישען עלטערן מיט איהרען קינדערן זיך געווענדעט, איבעראלל וואירדען זיא מיט דער ערקלערונג אבגעוויזען: ״ווד מ״סען פאר אללעס פ״יר דיא כריסטליכען צאגלינגע זאגען; ווד נאך פלאטץ פאר״האנדען זיין, דא ווערדען ווד איך איינגע יידען-קינאבען איפגעדמען; עס איזט ניד נאטערלך, דאס דיעזער פאלל אים שאסץ דער פעסטער פארטשריטטס-געמינדע איינע איינגעהיעדע איפ״ערענס הערפאר״גערפען. דיעזער טאגע וואירדע איבער דיעזען געגענשטאנד איינע פארשטאנדס-זיטצונג אבגעהאלטען, אין דער עס זעהר שטרמיש צוגעגאנגען איזט. צופעללץ איזט הערר מארטין שווייגער, פ״ערזיצענדער דער כאנגרעס-קאנצליא, צו-גלייך איך פ״עזעס דער שולקאממיסאן ביא דער פארטשריטטס-געמינדע, דיעזער מאנן האטטע נין מאנכעס אנצוהארען. וואס אים געניס נכט ליעב וואר. אין ערגער זאגטע געפלך אין דער זיטצונג פ״לגענדעס: ״מיינע הערען! דיא גימנאזיען האבען דיא יידישען קינדער צו״קריטיזיען. ״ער איזט דיך דורך בעלידיגט וואירדען״ עטיא נור דיא פעסטער אזראעלטען! אבער דיא גיזאמטע יוגענד הייט אנזערעס לאנדעס? גייס דיא גיזאמטע יוגענד, דא דיא ערקלערונג דער גימנאזיאל-דירעקטארען דאהין לייטט, דאס נור נאכדעם דיא כריסטען-קינדער איינגעשרעכען זיין ווערדען, איך איינע יוגע-קינדער אפגאהמע פ״ערדען קאנגען! — דא ווערט מאן״ א, דאס נכט דיא פעסטער אזראעלטען! אבער דיא גיזאמטע יוגענד אללין, זאגערען דאס דיא יודען אנ״בערלייטט בעלידיגט וואירדען; ״ער האט אללא דיא פ״ליכט, גאנצען דיעזע בעלידיגונג אפ״צטרע-טען? דער פעסטער גימינדע-פארשטאנד אבער דיא קאנגרעס-קאנצליא? דיא אנטאארט דיעזע״ איזט איינע ווערכליכטע, ווערכטט איינען דער פאלל נור דיא פעסטער אזראעלטען בעטראפפען העטטע, מ״סטע דיא לאנדעס-קאנצליא איינשטיטען. דא דיעזע אנטווארטע דער אייגענגלינגען געגענזיין בייא דער רעגיערונג צו פ״ערטרעטען האט: נין האנדעלט עס זיך אבער הייבייא, וויא גיזאגט, אים איינען גיגענ-שטאנד, ווערכליכטע דיא אללגיר גיזאמטע יוגענד בעטראפפען הייטע געגיגע-ווארטיגע אנטווארט אנדערע״ אין דעם״ינד

פאלליעטאן.

דיא יודען אין רוסלאנד.

(6-טע פארזעצונג.)

„נאכדעם נון איך דיינע מ״ינונג, נעמלך מיינע שווייגסטער, נעשפאנען איזט, זא האבע איך עטעטע איינע דיר קיינען אנדערן פ״ערזוואנדטען איזט דיעזע ווערלד, ווען דענאך נכט מעהר עקסיסטירען זאללטע, זא וועדעסט דיא מיין איינציגער עכ-כ״ערקסטעער, דעם מיין הייטעלאפפע-נגס פ״ערזאגען פ״ללליגן מיסטע. מיין לעטצטער וואונש איזט עס דאהער, דאס דיא אללעס מאנליכע אנווענדעס, אום מיינע פ״ערזוואנדטען מאנכע ווערדע איפ״פ״ערדיג צו מאכען. ווען דיא נאך לעבע, אונד דייגער ווערדע איזט, זא וועדע דאס בעסטע, ווען דיא דיא הייאזען ווערדעסט, דא-מיט אזדר בייד אין בעדיטען דיעזע פ״ערמאגנגס קאמטע. אונדע אין דערדיגע דיעזע פ״ערבינדונג, ווען מאן אזדר אין אינדיעדע, אין דיא אין״אזאכע, אללע נור מעגליכען מאנליכען נאכפ״אר״שונגען אנזטשעללען. אללע-פ״ע דענאך נכט מעהר אס לעבען זיין, זא גזהאדט דאס פ״ערמאגנן דיר. אללטע דיא אבער פאן פ״ערדיי״אטאט אונד אים זיין, זא נכטס דיא אזדר דיא העלפט דיר ערבשאפפ. אבער אס לעבטטע ווערע עס מיר, ווען דיא דיא נאך לע-דיג, גזעזונד אונד וואהל פ״ערגאנגען פ״ערגען אונד דיא ווייטע-ווען ווערדעסט, נאטירלך אללדינגס דיא דייגער גיזונד אונד דייגען וווללען קיינע גזעזאלט אנזטדן, דיא מיטטס דיך נכט צ״ו״ו״נ״ג״ען, אום מיינען וואונש צו ערפ״ללען: דענ אך דייגע דיעזע, דאס אייגע גזעזאנגענע דייאאט דייטטס, שאן אייטס דיא. דענן שאן אין אזדרע פ״ערזטטען, ווערע

פאר״שטאנד דיא אייגע אללגיר נכט אייגצ״ייטען, דא אייגע זאללע אנגעלעגענהייט יא אין דען ווערקזנגס-קרייז דער לאנדעס-קאנצליא געהארט: אונד דיא לאנדעס-קאנצליא? נין, דיעזע טהיט אבערהייפט זיט יע נכטס, גאר נכטס. דיא פ״ערנאכלעסיגט דיא אנטפ״ערטטען דער גמינדען אונד פ״ערהיג-דערט נור דיא אייגצלגען גמינדען דאר״ן, דאס זיא זעלבסט פ״יר זיך אייגטטעהען זאללען: אונטער זאללען אמטטשעדע נכט עס נור א״ין מטטעל, דען אייס אללען געבעטען זיך צייגגדען אבגלן אבצהעלפען: אונד דיעזעס מטטעל בעטטעהט גאנץ אייגפאך דארין, דאס הערר מ״ארטין שווייגער אין״ פאס אמטע אייגעס פ״ערזעס דער לאנדעס-קאנצליא זאגליך צו״ר״קטר״ע״ט״ן״! — דיעזעס שווייגע, אבער נכט אונגערעכטע אור-טהייל גגען דיא לאנדעס-קאנצליא מאכטע אין אזדרע דיעזען פ״ל אייזעבען. אללין נאך אונטער-עסאמטער אזט פאללגנדע אייפ״ערונג אייגעס דיעזעגען בלאטטעס איבער דיעזען פאללל: ״ווד בעגייפען נכט, מיט ״ועלכעם רעכטע דער פ״ערזעס דער לאנדעס-קאנצליא נאך הייטע אים אמטע איזט; גגווערלט ״ווארדע ער בלאם פ״יר״ דרייא״ אזדרע, דא ליטט קאנגרעס-שטאאטטען אללע דריא״ אזדרע אין קאנגרעס איינבעריפען ״ווערדען מ״סטע: נין ״ואהל: דורך דיא טרענגונג אונטער דען ״ווערען אונ-גארנס אונד זעבענגרענגגס ״ווערע דיא איינבעריפ-פונג איינגס נייען קאנגרעסטעס נכט ליכט דורכ-פ״ירכאר. אללין עס איזט דאך נכט דענקבאר. דאס שווייגגער רעפאלל לעבענגלענגלעגער פ״ערזעס דער לאנדעס-קאנצליא בלייבט: מאן זאגט: דיא ״ווערען דאבען אזדרע אזטאנאמיע; יא איזט אבער דיעזע אזטאנאמיע, ״ען אזדנגען נכט איינמאל דיא גגלע-גגנהייט גגבאטען איזט, פ״יר אזדרע לאנדעס-קאנצליא איינגען נייען פ״רזעס צו ״ערלען. נאכדעם דער גגגגגגרעס״ליכע פ״רזעס אלס „אגפ״ען״ זיך ערזיזגען דאט: פ״לגע דיסקרעטען-פ״ערזדרעגגען מאכטען גגרגע צ״יקטרעגען. דיא זאגען זעלבסט: דער לאנדעס דאט אגס דיעזעס אמט יא נור פ״יר אזדרע אבערטראגגען. נין זיר אבער זיט דעם לאנדעס״סס נאפ״יטס נין אזדרע: ״ווד דאבען זאגאך מעהר קיין רעכט, נאך לענגער אין אגזערעס אמטע צו פ״ערבלייבען. ווד דייבען יא דיעזזדר דער ״ווערע״ הייט דאס א״טאנאמיע רעכט זיך ״ווערע״ נגיע בעאמ-טען צו ״ערלען; אבער ״ואס זאללען ווד מאבען? דער פ״רזעס דער לאנדעס״ליא ״ווילל נכט צ״יקטרעגען, אונד זא זיך אייך ווד ״ווגאבען אגס אמטע צו פ״ערבלייבען״: — הערר שווייגער פ״ערפ״אפפלכט אין אללגע דיעזער אנגפ״אפ״ען אייגע ערקלערונג אין אללען צ״יטונגען, אין דער עס אנדערע אנדערס הייסט: דיא לאנדעס-קאנצליא פ״ערטרעטט גגרגע פ״ערזעס אין״ אייגע אללגעגגגגג